

Juli 1839

FAKTA

Dato:
Juli 1839

Sidetal:
14, 15, 16, 17, 18

Dagbogens placering:
Thorvaldsens Museums arkiv,
inspektørens skrin, nr. 1

Ophavsmand/nøgleperson:
Christine Stampe

Generelle kommentarer:
Dette dokument er en del af det
originale manuskript til Christine
Stampes erindringer om Thorvaldsen.
Afskriften af hele manuskriptet
omfatter i alt 60 dele. Denne del er nr.
4.

OBS Dokumentet er også udgivet i
Arkivet, Thorvaldsens Museum. Her
findes den senest opdaterede udgave.

Læs mere om nærværende online-
udgivelse i artiklen Manuskriptet til
Christine Stampes erindringer om
Thorvaldsen.

Omtalte personer:
Caroline Amalie
Christian 8.
Christine Stampe
Elise Stampe
Henrik Stampe
Holger Stampe-Charisius
Henrik Stampe (den yngre)
Bertel Thorvaldsen
Christian Wulff
Henriette Wulff

RESUMÉ

Christine Stampes manus til sine erindringer om Thorvaldsen. Dette er 4. del af i alt 60.

TRANSSKRIFTION

- 14 -

d. 10de Juli¹ afhentede vi Thorv: (uden at der var blevet rørt ved Bysten²), (: nu lod vi den sende med en Skipper til Nysøe og der holde Vaad med Klude og reiste til Helsingnør, hvor vi med Henrik³[.]

- 15 -

Holger⁴, Elisa⁵, Fr: Wulf⁶, og Stampe⁷, besøgte Lieutenant Chr: Wulf⁸, Byfogden⁹ raadte os meget at tage til Kullen¹⁰, og vi bestemte os dertil, nu kom Vagtskibets Mandskab og hentede os, førte os om bord paa Vagtskibet der bleve vi trakterte¹¹ og Saluterte ved Bort gangen, de førte os atter til Helsingborg og Steinfeldt, som fulgte os over anbefalede os der til Byefogden¹², som var mageløs, artig og opmærksom, han fulgte nu med os til Rammeløse¹³, og da han strax tilbød, at sørge for alt, saa bestilte og betalte han Vognen, og alt jeg ordinerede rask væk alt hvad vi vilde have, da jeg naturligvis troede det gik paa min Regning, paa Rameløse saa vi os om, og bleve da inviterede til Diner af Bade Giesterne¹⁴, og Conversationen var meget Animeret, der var en Svensk Dame¹⁵ som havde kiendt Thorv: før og hun sendte ham senere hendes Portrait i Mignatür, som den gode Mand, talte om, han vilde diktere mig et Taksigelses brev til, men det blev opsat, og forsømt, da vi vilde reise videre for endnu at naae Kullen, bleve vi nødte til at oppebie¹⁶, en drik der skulde laves, af Champagne[.] Rinskviin¹⁷ og andet, hvori man vilde drikke Thor's Skaael, efter dette kiørte vi videre til Høganæs¹⁸ saa Biergværkerne (Kulminerne :) osv ☒ ☒

Byefogden var fortreffelig til at sige besked og var snaksom og munter, og forsikrede vi havde drevet hans Tandpine bort, som meget havde plaget ham, i fleere dage før vi kom, vi kom til Kullen lige som Solen vilde gaee ned, det var den deiligste Aften af Værden, og jeg har aldrig seet noget her i Norden, ligne saa meget Ischia¹⁹ som Cullen i den Belysning, det var et deiligt Syn, men da vi en Stund havde glædet os derved følte vi at vi vare trætte, nu maatte vi rede Seng og lave som vi best kunde i en daarlig lille Hytte, jeg sørgede for den beste Stue til Thorv dog da Stampe var meget vanskeligere at tilfredstille, saa overlod Thorv: ham sin Sæng osv[.]

- 16 -

Mage til Thorvaldsens Nøisomhed²⁰ har jeg aldrig kiendt hos nogen Mand, (jeg siger Mand thi vi Fruentimmer er jo alletider bedre at komme tilrette med) dette fik vi 2 Aar senere leilighed til at skønne paa, efter en taalelig Natt stod vi Kl 5²¹ op og gik paa Kullen, men at være paa den var langtfra saa smukt som at see den Nedefra og veiret var nu koldt og

blæsende og det regnede ogsaa lidt, derfra tog vi til en Herre Gaard²² hvor en Grev var paa²³, og vores Byefogd forsikkrede at der skulde være en prægtig Malerie Samling og udmærkede Raphaeller²⁴ osv (: vi fandt ingen men nogle Copier af Guido²⁵ troer jeg :) Greven²⁶ men især Grevinden²⁷ vare meget glade ved at see Thorv: og venlige. Haven var styk, og da der intet rart var saa kiørte vi snart bort, man havde sagt at færge folkene fra Helsingnør havde udbudet sig, at maatte hente Coufferne²⁸ og da vi havde sagt at vi ville være i Helsingborg Kl: 6: maatte vi skynde os [og] da vi kom vare vi meget sultne[.] tænk altsaa vores overaskelse at blive inviteret til en Stor Diner som Byens Honoratiores²⁹ gav Thorv: til Ære, (Borgemesteren fra Helsingør var [kommet] os alt her i mød[e], og havde taget et drikkehorn med, som Helsingborgerne ved en Leilighed havde skienket Helsingnør) denne gik rund ved Bordet, ved en heel deel taler, og der herskede megen Munterhed, da vi nu vare ferdige, maatte vi bie³⁰ paa færge folkene, thi disse havde længe været kommet, men nu vare de blevne satte tilbords hvor vi stod op fra, og lod dem det smage, vist lige som vi; Nu fulgte heele Sælskabet os til Moloen³¹ [på] Stranden, paa Veien førtes vi til Conditoren, som min Herre (en Generall³² ved Prinds Oscars³³ Regiment :) forsikkrede var famøs, han fylte vore lommer, og man vil i Thorvaldsens Secretair Skuffe endnu finde en Mængde Sigarrer³⁴, som hans Lommer bleve

- 17 -

fyldte med, og naar jeg senere vilde kaste dem bort, for lugten[s] skyld, satte Thorv: sig altid derimod paastaaende at de bevarede hans Tøi for Møll og saa var det en Erindring om Sverig) ned ad Gaden gik man arm i Arm, hver med sin, og Thorvaldsen havde 2 Under armen, og 1 Sigar i Munden, saae ret Burschenartig³⁵ ud, og var hvad man kalder fideel³⁶, ved Moloen var heele Byen forsamlet og nu hørte vi den deiligste Horn Musik (af Prins Oskars Hornblæsere :)[.] Veiret var deiligt og det var ordentlig rørende at see den Edle Skikkelse af Thorvaldsen opreist i den med Flag smykkede SeilsBaad, for at takke for den ham med begeistring bragte 9 gange Hura, og saa Kanonerne, men især Musiken[.] Havet var speilklar, og fleere Skibe vi kom forbie Saluterede NB.

Neppe ankommen til Helsingør maatte vi gjøre toilet for at bivaane³⁷ en Fest³⁸, som Byen gav Thorv:, Borgemesteren Kom [og] afhentede os Damer, og nogle Honoratiores³⁹ hentede Thorv:, vi bleve bragte paa Bakken [ved] Marienlyst og en 37 Kanonskud modtog ham, derpaa skingrende Musik, paa Bakken vare anbragte fleere med Krands smykkede Telte og der serveredes med Thee, Taler, Sange, og siden Soupé⁴⁰, Jordbær, o sv, alt var nydeligt og munter, men især Udsigten og Diner[.] kort vi lagde os tilfredse men ogsaa trette til Sengs. Næste morgen⁴¹ gjorde vi endnu et par Visitter, føren[d] vi forlode Byen; og nu toge vi afsked fra vores vakkre, og giestfrie Etatsraad Steenfjelds⁴², efter

hans raad reiste vi over Fredriksborg, og Sorgenfrei⁴³, til Kiøbenhavn, paa Sorgenfrei, gjorde Thor sin

- 18 -

Opvartning til Prins Christian⁴⁴, og Gemalinde⁴⁵ og vi andre spadserede saa længe omkring i Skoven, hvor jeg var for første gang, jeg fandt det deiligt men blev dog kied deraf, thi den Eene time gik efter den Anden og Kl: blev 9 før Thor: kom derfra, (han var gaaet Kl: 4) og vi havde kuns et lille Hull paa Værtshuset at more os med, trætte vare vi, og Kiøbenhavn skulle vi naae. Thorvaldsen havde spadseret med Herskabet i Skoven, og besøgt, en Frue Zøpfen⁴⁶ osv, der havde været en fremmed dame fra Holsteen osv og til Slutning, da han listede bort for at gaae til Værtshuset, gik han vild, hvad han ikke var træt, og Svedt, blev han det nu, endelig fandt vi ham vores Karl, og Stampe og jeg, gik og ledte[,] han var grumme ilde ved at vi havde ventet saa længe, og derved forgik vores løst til at skiende, thi han vilde blodt blive 1 Time bort og nu blev han 5 Timer, aldrig i mit liv har jeg kiedet mig som den Eftermidag, og jeg sandede atter det Ordsprog som Thorvaldsen saa ofte brugte: ["]aspetare i non venire osv e d'a morire⁴⁷["], dertil tabte jeg et Schwall⁴⁸ i Skoven, som ikke var til at finde (2 Aar senere hvor jeg længe havde glemt det, bragte man mig det, det var blevet funden i Sorgenfrei Have :) kort Kl: 12 kom vi til Kiøbenhavn, [...]

---

¹ Christine Stampe daterer fejlagtigt afrejsen til 10.7.1839. Thorvaldsen & co. tog fra København til Helsingør og videre 9.7.1839.

² Dvs. Ludvig Holberg, A876.

³ Dvs. Christine og Henrik Stampes ældste søn Henrik Stampe den yngre.

⁴ Dvs. Christine og Henrik Stampes søn Holger Stampe-Charisius.

⁵ Dvs. Christine og Henrik Stampes ældste datter Elise Stampe.

⁶ Dvs. Henriette Wulff.

⁷ Dvs. den danske baron af Stampenborg Henrik Stampe.

⁸ Dvs. den danske søofficer og komponist Christian Wulff, som var bror til Henriette Wulff.

⁹ Dvs. den danske borgmester af Helsingør Jacob August Stenfeldt (1783-1858).

¹⁰ Dvs. det lange forbjerg mellem Øresund og Skålderviken i det nordvestlige Skåne.

¹¹ Dvs. beværte jf. traktere i Ordbog over det danske Sprog

¹² Højest sandsynlig den svenske borgmester i Helsingborg, Håkan Lundberg (1795-1849).

¹³ Dvs. den svenske by Ramlösa, som i dag er indlemmet i Helsingborg.

¹⁴ Dvs. badegæsterne.

¹⁵ Følgende passage: "[...] der var en Svensk Dame [...] hvori man vilde drikke Thor's Skaael [...]", bringes ikke i Rigmor Stampe, op. cit. Den svenske dame er p.t. ikke identificeret.

¹⁶ Dvs. vente på, afvente, jf. oppebie i Ordbog over det danske Sprog.

¹⁷ Dvs. en hvidvin fra egnen omkring Rhinen, jf. Rhinskvin i Ordbog over det danske Sprog.

¹⁸ Dvs. den svenske by Höganäs i det nordvestlige Skåne.

¹⁹ Dvs. den italienske klippeø 30 km sydvest for Napoli.

²⁰ Se evt. emneordet Thorvaldsens beskedenhed.

²¹ 10.7.1839 rejste selskabet fra Kullen over et besøg hos greve Carl De Geer (1781–1861) på Kulla Gunnarstorp til Helsingborg, hvor der festedes for Thorvaldsen og dansk-svensk broderskab. Ved afsejling til Helsingør hyldedes billedhuggeren af stor folkemængde og orkester.

²² Dvs. den skånske herregård Kulla Gunnarstorp.

²³ Følgende passage: “[...] hvor en Grev var paa [...] da vi kom vare vi meget sultne [...]”, bringes ikke i Rigmor Stampe, op. cit.

²⁴ Dvs. malerier af den italienske maler Rafael (1483-1520).

²⁵ Dvs. den italienske maler Guido Reni (1575-1642).

²⁶ Dvs. Carl De Geer af Leufsta (1781-1861).

²⁷ Dvs. Ulrika Sofia De Geer, f. Sprengtporten (1793-1869).

²⁸ Dvs. kuffert, jf. kuffert i Ordbog over det danske Sprog.

²⁹ Dvs. fornemmeste personer, mest ansete personer, jf. honoratiores i Ordbog over det danske Sprog.

³⁰ Dvs. vente på, jf. bie i Ordbog over det danske Sprog.

³¹ Dvs. molen.

³² Denne general er p.t. uidentificeret.

³³ Dvs. den svenske prins Oscar (1799-1859).

³⁴ Dvs. cigarer.

³⁵ Dvs. ung, ugift mand, jf. bursch i Ordbog over det danske Sprog.

³⁶ Dvs. gemytlig, munter, lystig, jf. betydning 2 af adjektivet fidel i Ordbog over det danske Sprog.

³⁷ Dvs. være til stede, overvære, jf. bivaane i Ordbog over det danske Sprog.

³⁸ Dvs. festen i Helsingør om aftenen 10.7.1839.

³⁹ Dvs. fornemmeste personer, mest ansete personer, jf. honoratiores i Ordbog over det danske Sprog.

⁴⁰ Dvs. aftensmåltid, aftensselskab, jf. souper i Ordbog over det danske Sprog.

⁴¹ Thorvaldsen rejste fra Helsingør til København 11.7.1839 via Sorgenfri, hvor han besøgte kronprinseparret Christian (8.) Frederik og Caroline Amalie.

⁴² Dvs. den danske borgmester i Helsingør Jacob August Stenfeldt (1783-1858).

⁴³ Dvs. Sorgenfri.

⁴⁴ Dvs. den danske kronprins Christian (8.) Frederik.

⁴⁵ Dvs. den danske kronprinsesse Caroline Amalie.

⁴⁶ Fru Zøpfen er p.t. uidentificeret.

⁴⁷ Dvs. “Vente – og ingen kommer – det er til at dø af”.

⁴⁸ Dvs. sjal. Bruges om de af kashmiruld vævede firkantede klædestykker, der i orienten bruges som skærf, turban olgn. og indført til Europa bruges af kvinder som et løst overkast (lagt sammen i trekant), der dækker (hoved) skuldre, bryst og ryg, jf. sjal i Ordbog over det danske Sprog.

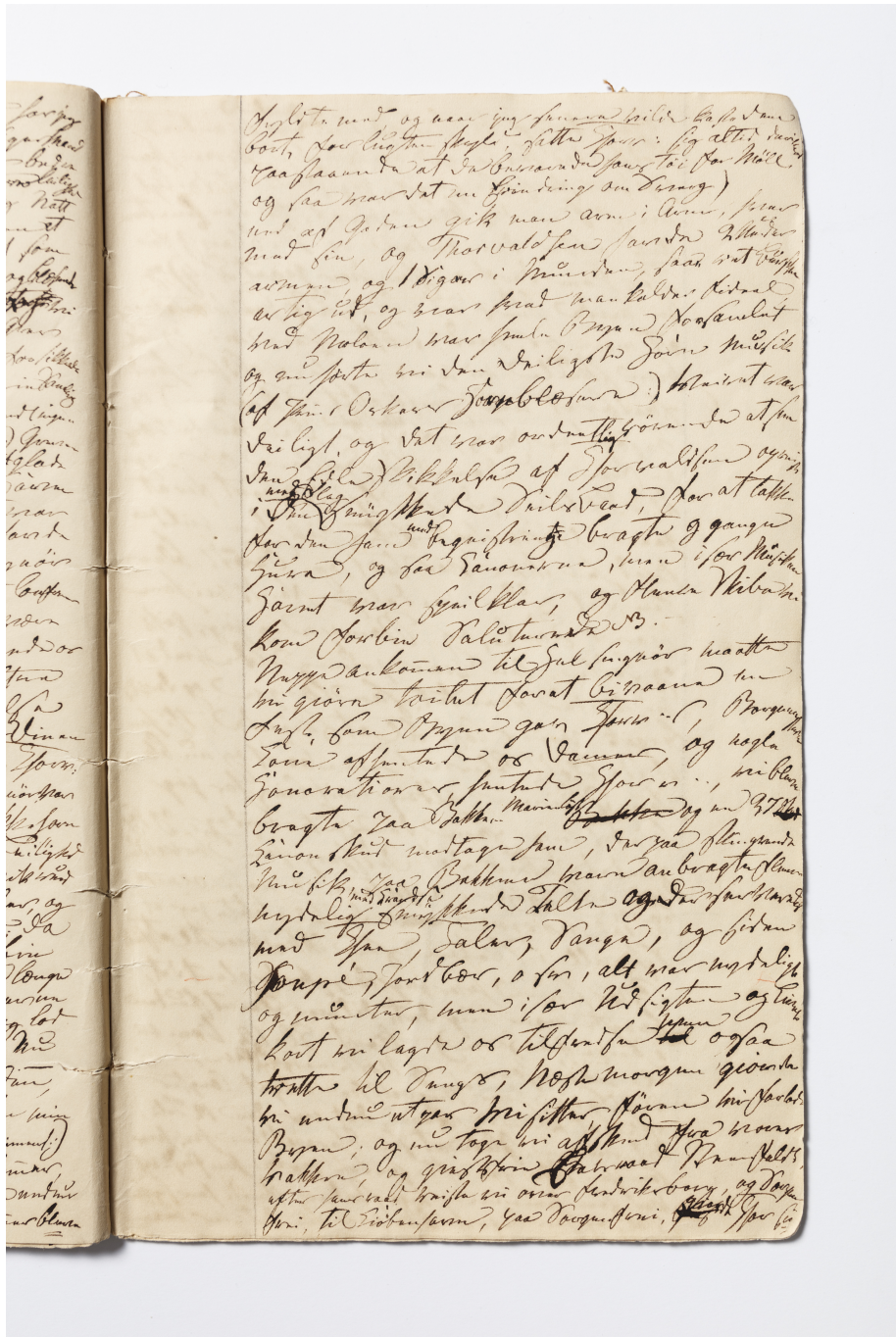

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

og som altid
= og samtaling til prinsessen og hii anten
Hvad saa du saa længe aar bing i Noerne som
gik naar hun første gang, jeg sault det du lgt
maad blev dog kind hvad, thi du forstod
gik efter den anten og H. blev jeg
Saa kom du fra flau især gaar til H. og
du arde kom at lilla sid i det hvide
at man og vand, tøttu hændt mi, og i
sine stalle mi naar. Saa valde jeg
Saa for at mind her flaut i Noerne, og
du søgt, nu det er det, og du har du
en fornuft som du taler om og
de l'Estime, da du sigte bort som at
gaa til Noerne først, du som hilt
med som ikke har tid, og det er, blev
saa det som, med sig sault mi som
sine de, og Nancy og jeg, gik
og l'Estime, som var gammel videt at
mi for du hændt, saa længe, og du
du gik som l'Estime at hændt, thi du
hilt blot blev i sine bord og nu blev
saa i sine, altid imit her for sig
videt mig som, du stier mit og jeg
saunt det der det l'Estime som hændt
saa ofte sigte: aspetare e non venire
da morene ~~da~~ det til tabte jeg at
Spore i Nakne, som ikke var at det
blat som som jeg l'Estime glant det,
l'Estime maad mig det, det var blaut sporet
i Noerne som) l'Estime H. du mi
til videt som, og Noerne som l'Estime
til sigte som Noerne noget l'Estime
efter at hændt i Noerne det var du H.
det var nu glant at du spore som som
saa som sigte saa ofte som i sigte som sigte
det var som som, sigte som sigte som sigte
det, og som sigte l'Estime som det var som